

Organ
KommunstyrelsenNr
6/2022Sida
1

Tid	Måndagen den 26.09.2022, kl.18.30 – 19.50.	
Ärenden	§§ 78 – 96	
Plats	Kommunkansliet i Sund	
Närvarande	Ledamöter: ☒ Mats Ekholm, ordf. ☐ Linda Hemming, viceordf. ☐ Jonas Back ☒ Lars-Johan Mattsson ☒ Christel Mattsson	Ersättare: ☐ Sven Blomberg ☐ Nina Öström ☐ Britt Danielsson ☐ Kjell Berglund ☐ Christer Mattsson
Övriga närvarande	☒ Dorita Lindholm, kfge ordförande ☒ Johan Lindholm, kfge viceordförande ☐ Susann Eklund, kfge andre viceordförande ☒ Andreas Johansson, kommundirektör ☐ Marika Willstedt, ekonomichef	
Underskrift	Mats Ekholm ordförande Andreas Johansson sekreterare	
Protokollet justerat	Tid och plats måndagen den 26.09.2022 på kommunkansliet i Sund Christel Mattsson Lars-Johan Mattsson	
Protokollet publicerat på kommunens hemsida	Tisdagen den 27.09.2022 Intygar Mia Schütten Byråsekreterare	

Organ Kallelsedatum Kallelsenummer
Kommunstyrelsen 19.09.2022 6/2022

Sammanträdestid	Måndagen den 26.09.2022, kl. 18.30
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Sund
Protokollet publicerat på hemsidan	Tisdagen den 27.09.2022
Kallelsen utfärdad	Sund den 19.09.2022 Mats Ekholm, kommunstyrelsens ordförande

Ärendets §-nummer Ärende

Innehåll

- Kst § 78 Sammanträdet laglighet och beslutsföret
Kst § 79 Val av två protokollsjusterare
Kst § 80 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan
Kst § 81 Delgivningsärenden
Kst § 82 Ta del av protokoll
Kst § 83 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut
Kst § 84 Kommunfullmäktiges målsättningar i kommundirektörsavtalet
Kst § 85 Motion om tillsättande av en digitaliseringskommitté
Kst § 86 Motion om reform av kommunens beslutsorganisation
Kst § 87 Remiss ÅLR, Lagutlåtande gällande utkast till landskapslag om klientavgifter inom socialvården
Kst § 88 Anhållan om befrielse från förtroendeuppdrag, Britt Danielsson
Kst § 89 Tilläggsbudget 4, byggnadstekniska nämnden
Kst § 90 Remiss ÅLR, jordförvärvsärende, Nicolae och Carmen Diaconus
Kst § 91 Utlåtande över budgetförslag, Ålands kommunförbund
Kst § 92 Remiss ÅLR, förslag till ny vägtrafiklagstiftning
Kst § 93 Remiss ÅLR, förslag om anpassad kommunal avfallshantering
Kst § 94 Kommundirektörens budgetförslag över förvaltningssektorns verksamhet för år 2023
Kst § 95 Utlåtanden beträffande kommunalförbundens budgeter för året 2023
Kst § 96 Redovisning av uppdrag, fastighetsskatt

Denna möteskallelse har anslagits på elektroniska anslagstavlan den 19.09.2022.

Intygar

Andreas Johansson, kommundirektör

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 78 Sammanträdets laglighet och beslutsförhet

26.09.2022 Enligt kommunens förvaltningsstadga 72 § håller varje organ sina sammanträden vid de tidpunkter och på de platser som de beslutar. Enligt kommunstyrelsens beslut § 205, 26.11.2018, sammanträder kommunstyrelsen i regel med fyra veckors mellanrum under helgfria måndagar, förutom under perioden juni-augusti då kommunstyrelsen sammanträder vid behov. Kommunstyrelsens sammanträden hålls i regel på kommunkansliet i Sund kl. 18.30. Enligt KomL 23 § 2 mom. är kommunstyrelsen beslutsför då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Enligt kommunens förvaltningsstadga § 74 tillställs ledamöterna skriftlig kallelse minst 4 dagar före sammanträdet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen torde konstatera sammanträdet vara instruktionsenligt samman kallat och beslutfört.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst § 79 Val av två protokollsjusterare

26.09.2022 Enligt kommunens förvaltningsstadga § 86 skall protokollet på tid som kommunstyrelsen bestämt justeras på det sätt som organet beslutar. Enligt tidigare praxis har kommunstyrelsen för varje protokoll utsett två protokollsjusterare.

Kommundirektörens förslag:

I tur att justera protokollet är Linda Hemming och Lars-Johan Mattsson. Protokollet justeras direkt efter mötet.

Beslut:

Protokollet justeras av Christel Mattson och Lars-Johan Mattsson.

Kst § 80 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan

26.09.2022 **Beslut:**

Föredragningslistan godkänns med följande extra ärenden:
§ 95, utlåtanden beträffande kommunalförbundens budgeter för året 2023.
§ 96, redovisning av uppdrag, fastighetsskatt.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 81 Delgivningsärenden

26.09.2022 Kommunstyrelsen för kännedom meddelas följande:

1. Kommundirektörens rapport.
2. ÅLR, beviljande av jordförvärv, Gesterby Mjolk.
3. ÅLR, beviljande av jordförvärv, Ålands telefonandelslag.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående delgivningar till kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst § 82 Ta del av protokoll

26.09.2022

Kommunstyrelsen tar del av följande protokoll:

1. Byggnadstekniska nämnden, [BTN 5](#),
2. Utbildningsnämnden, inget möte sedan UN 1,
3. Omsorgsnämnden, inget möte sedan ON 1,
4. Oasen kf, [förbundsstyrelsen 8](#), [förbundsstyrelsen 9](#),
5. Kommunernas socialtjänst kf, [förbundsstyrelsen 9](#), [förbundsstyrelsen 10](#),
6. Ålands kommunförbund, [förbundsstyrelsen 7](#),
7. Norra Ålands utbildningsdistrikt kf, inget möte sedan fst 3,
8. Gemensamma räddningsnämnden, inget möte sedan RÅL 4,
9. Gemensamma lantbruksnämnden, inget möte sedan LN 1,
10. Gemensamt äldreåd, inget möte sedan möte 1,

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående protokoll till kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 83 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut

26.09.2022

Enligt kommunallagen för landskapet Åland, 49 §, 3 mom.

Styrelsen skall bereda och verkställa fullmäktiges beslut samt övervaka att besluten är lagliga, utom i ärenden som rör fullmäktiges inre organisation samt val av styrelse och revisorer.

https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199773#pr_7_kap_styrelsen_49_p_uppgifter

[KFGE 5](#)

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen konstaterar att kommunfullmäktiges beslut är lagliga och att de kan verkställas.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 84 Kommunfullmäktiges målsättningar i kommundirektörsavtalet

Ärendet har tidigare behandlats i kommunstyrelsen, 15.06.2020, § 71, och i kommunfullmäktige, 30.06.2020, § 45, förutom de ärenden som är direkt återgivna nedan.

Kst § 51
23.05.2022

[Länk till gällande kommundirektörsavtal där de strategiska riktlinjerna och målsättningarna framgår.](#)

Som framgår i kommundirektörsavtalets 2.3 så bedöms kommundirektörens arbetsresultat utifrån de målsättningar som kommunfullmäktige har fastställt genom årliga utvecklingssamtal.

Under utvecklingssamtalet kunde konstateras att nästan samtliga av mandatperiodens mål antingen är uppfyllda eller allmänt hållna. Vidare konstaterades att målet om en budget i balans är svåruppfyllt för att många faktorer ligger utanför kommundirektörens kontroll. Därmed så finns det anledning att revidera bilagan i förtid.

Bilagan har reviderats på så sätt att målsättningarna som är mer allmänt hållna ”bryts ut” och flyttas upp till mer allmänna målsättningar. Dessutom har kompletterats med nya målsättningar som skall försöka uppnås före utgången av nuvarande mandatperiod. Nämligen att:

Direkta målsättningar under mandatperioden:

- Skapa förutsättningar för att inkomstskattesatsen ska sänkas och närma sig medeltalet för Åland.
- Säkerställa att kommunen får in rätt mängd fastighetsskatt.
- Samtliga kommunala fastigheter (kommunkansli, daghem, skola och Tallgården) ska konditionsgranskas.
- Inventering av lediga tomter och tomma hus i kommunen.
- Färdigställa detaljplan Furumo.
- Andelen behörig personal inom kommunens äldreomsorg ska öka, för att säkra verksamhetens kvalitet.

Uppfyllande av ovanstående mål torde leda till att:

- Andelen barn och unga ökar i Sunds kommun då det finns outnyttjad lokalkapacitet både på Tosarby daghem och även på Sunds skola.
- Kommunens befolkningsantal ökar.
- Kommunens ekonomiska läge förbättras.

Kommunfullmäktige uttalade på sammanträdet 10.5.2022 att man önskade ha en inledande budget-, verksamhetsdiskussion inför år 2023 redan på kommande möte den 7.6.2022. Enligt kommundirektören så vore det lämpligt att förena dessa bägge diskussioner i ärendet gällande de strategiska riktlinjerna, så att fullmäktige på detta sätt kan säkerställa att kommundirektören arbetar enligt kommunfullmäktiges strategiska riktlinjer för återstående av mandatperioden.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige godkänner bilagan till kommundirektörsavtalet där de strategiska riktlinjerna och målsättningarna framgår.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 3/23.05.2022

Kfg § 27
07.06.2021

Ledamot Erik Schütten föreslår att målsättningarna ska återremitteras.
Fullmäktiges ledamöter lämnar följande idéer/funderingar i anslutning till återremissen.

- Fundera över att bygga nya bostäder, pensionärsbostäder invid Tallgården,
- Fundera över att göra en avvägning mellan serviceproduktion och inkomstskattesats,
- Fundera över kommunens amorteringstakt,
- Inkomstskatteprocenten kanske inte behöver sänkas, oklart vad som kommer hända på landskapsnivå,
- Inte inventera tomma hus,
- Inte inventera osålda tomter,
- Inte färdigställa Furumo medens det finns osålda tomter i övrigt,
- Daghemmet och kommunkansliet är redan genomgången och behöver ej gås igenom,
- Kommunkansliets el kanske borde gås igenom, wifi, bristande täckning för mobiltelefoni,
- Kan vara en bra idé att göra en konditionsgranskning av kommunens fastigheter för att på så sätt skapa en åtgärdsplan?
- Jourverksamhet på Tallgården även på obekvämt arbetstid, bjuda ut fastighetsskötsel där på Tallgården för att avlasta fastighetssköterna,
- Finns tomter kvar på Prästö som inte är sålda, går det att göra till parkområde/lekpark/radhustomter/parhustomter?
- Se över möjligheten att flytta kommunkansliet till inhyrda lokaler, vilka möjligheter finns det.

Beslut:

Kommunfullmäktige återremitterar bilagan till kommunstyrelsen med ovanstående synpunkter.

Kfg 07.06.2022, Bilaga 3

Organ
Kommunstyrelsen

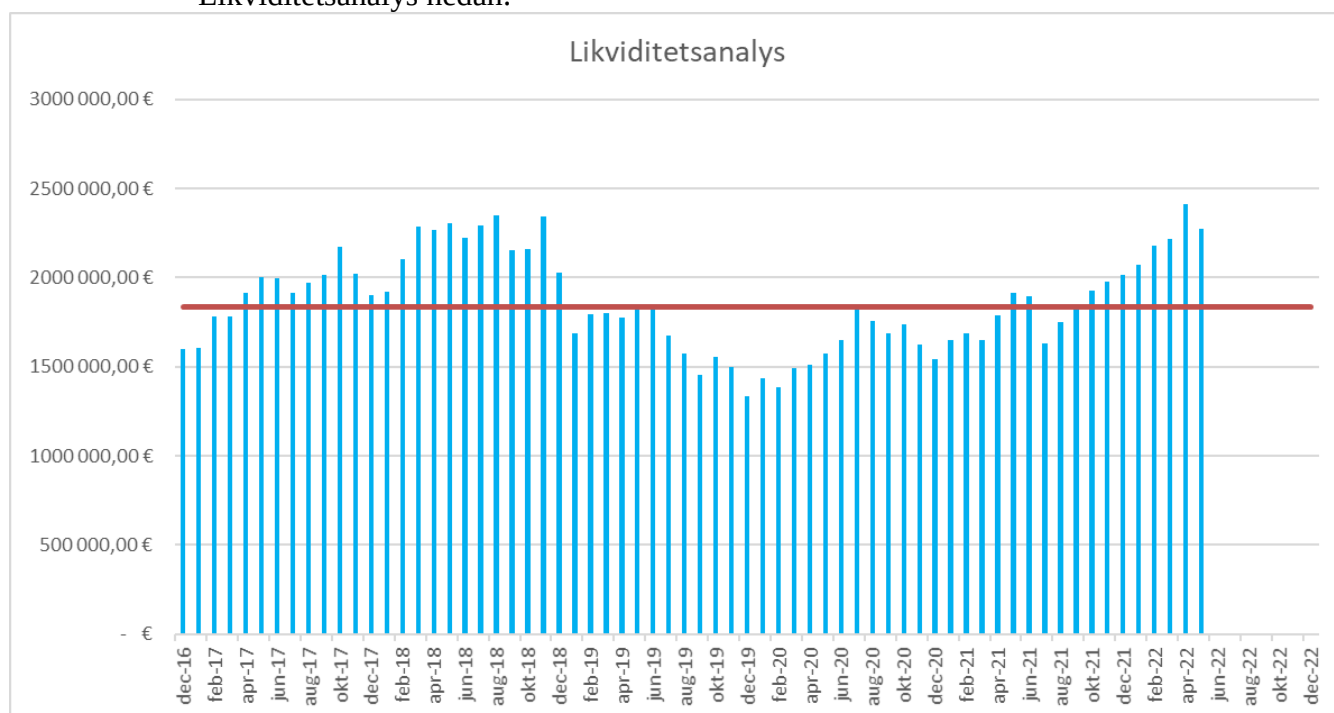
Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst, § 71
15.08.2022

Det kan konstateras att många av de förslag som kom upp under kommunfullmäktiges diskussion är budget- verksamhetsmål. Förslaget i de delarna är därför att de skickas vidare till nämnderna för vidare beredning, då de ej bör ingå i kommundirektörens strategiska riktlinjer och målsättningar utan de bör istället ingå i respektive organs verksamhetsmål i budget om nämnderna och kommunfullmäktige så önskar.

De förslag som ej föll i god jord i senaste fullmäktigebehandlingen stryks ur förslaget till de strategiska målsättningarna.

Frågan om amortering är en strategisk fråga och förtjänar en beredning.
Likviditetsanalys nedan:

Konstateras att kommunens kassamedel ökat succesivt sedan ingången av år 2020, vilket naturligtvis är positivt.

Kommunens lån uppgår per 31.5 till 965 847,69 € och kassamedel per samma datum är 2 271 111,02 €. Det innebär att kommunen skulle kunna betala bort alla lån och ha kvar 1 305 263,33 € i kassan, allt annat lika. Fullmäktige beslutar om upptagande och amortering av lån. Det kan vara vettigt att bli skuldfri, framförallt om räntorna börjar höjas.

Konstateras att kassamedlen ökar trots att kommunen är fullinvesterad, löpande investerar i vägar och fastigheter samt löpande amorterar på sina lån. Därmed så anser kommundirektören att kommunen tar in för mycket skatt av kommuninvånarna och att inkomstskatteprocenten bör justeras nedåt till 2023, allt annat lika. Alternativet till en skattesänkning är att öka driftskostnaderna eller överinvestera.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Med anledning av kommunfullmäktiges diskussion så har flera mål tagits bort från bilagan och nu ser bilagan ut såhär:

Direkta målsättningar under mandatperioden:

- Säkerställa att kommunen får in rätt mängd fastighetsskatt.
- Andelen behörig personal inom kommunens äldreomsorg ska öka.

Uppfyllande av ovanstående mål torde leda till att:

- Kommunens ekonomiska läge förbättras.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen skickar följande punkter till följande nämnd att ta ställning till inför uppgörande av budget 2023 och eventuellt införa som budgetmål.

1. Fundera över att bygga nya bostäder, pensionärsbostäder invid Tallgården, (omsorgsnämnden/byggnadstekniska nämnden),
2. Jourverksamhet för fastighetsskötsel på Tallgården, (byggnadstekniska nämnden),
3. Obyggda tomter på Prästö, går de att använda till något annat? (byggnadstekniska nämnden),
4. Se över möjligheten att flytta kommunkansliet till inhyrda lokaler (kommunstyrelsen).

Ovanstående punkter bör behandlas så fort som möjligt i respektive nämnd.

Kommundirektören och kommunstyrelsen arbetar vidare med bilagan till kommundirektörsavtalet där de strategiska riktlinjerna och målsättningarna framgår.

Kommunstyrelsen beslutar även att kommundirektören ska säkerställa att kommunen får in rätt mängd fastighetsskatt samt att kommundirektören i kommunstyrelsens budgetförslag ska beakta att inkomstskattesatsen ska ligga på rätt nivå i förhållande till kommunens kostnadsnivå.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 2/15.08.2022

Kst, § 84
26.09.2022

[Länk till kommundirektörsavtalet](#)

Med hänsyn taget till att kommunfullmäktige endast ville omfatta två av de föreslagna direkta målsättningarna under mandatperioden, så finns anledning att helt arbeta om hela bilagan till kommundirektörsavtalet där de direkta målsättningarna med kommundirektörens arbete skall finnas.

I syfte att förenkla hanteringen av bilagan till kommundirektörsavtalet och att undvika att konstruera styrdokument som kan bli sinsemellan motstridiga, så föreslås istället att prioriteringarna och målen för kommundirektörens arbete ska vara det

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

samma som kommunens: framtidsvision, verksamhetsidé, strategi och ekonomiska målsättningar. Verksamhetsidén återfinns i gällande förvaltningsstadga och övrigt återfinns i budgetbok för varje aktuellt år.

Det innebär i praktiken följande:

Kommunens framtidsvision återfinns i gällande budget för år 2022:

”Framtidsvision

Kommunen är utbyggd till ett livskraftigt område inom ramen för befintliga resurser, och kommunens position har utvecklats till en attraktiv bosättnings- och arbetsplatskommun. Invånartalet är stabilt och tillgången på arbetsplatser i kommunen och närregionen är god. Sund prioriteras vid val av boningsort, även vid långa pendlingsavstånd.

Kommunen strävar till att erbjuda barn och ungdomar en stimulerande miljö för inlärning med möjligheter att utveckla olika talanger och möjlighet att följa med utvecklingen. Kommuninvånarna engageras i aktivt föreningsliv och utbudet av kultur-, fritids- och utbildningstillfällen stimuleras. Kommunen har en flexibel äldreomsorg, som är anpassad till de specifika behov som äldre har i olika situationer.

Kommunens uttalade vilja är att utvecklas i takt med tiden och gjorda satsningar på historisk turism resulterar i ett växande antal arbetsplatser. Antalet besökare ökar och turismen stimulerar serviceutbudet i kommunen.”

Kommunens verksamhetsidé återfinns i gällande förvaltningsstadga som gäller från 1.8.2021:

”Verksamhetsidé

Kommunen ska, inom ramen för befintliga resurser, på ett rationellt och effektivt sätt producera kommunal samhällsservice som i största möjliga utsträckning motsvarar efterfrågan. I sin verksamhet eftersträvar kommunen en ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling.”

Kommunens strategi och ekonomiska målsättningar återfinns i gällande budget för år 2022:

”Strategi

Verksamheten anpassas till de rådande ekonomiska förutsättningarna. Kommunen skapar förutsättningar för ett attraktivt boende genom att byggnadsplanera attraktiva boendeyråer. Kommunen skall utveckla sin verksamhet genom aktivt samarbete med regionens kommuner och andra regionala aktörer. Ekonomin bör balanseras under en tre års period.

Ekonomiska målsättningar

- Kommunens ekonomi bör skötas så, att ekonomin är stabil och egendomens värde bibehålls.
- Driftsutgifter bör inte öka mer än vad skattefinansieringen tillåter, eftersom kommunen till stor del är beroende av landskapsandelar och skatter inom driftsekonomin.
- Kommunens investeringsutgifter bör på längre sikt anpassas så, att de inte överskrider nivån för de planmässiga avskrivningarna.
- Det budgeterade årsbidraget bör åtminstone täcka avskrivningarna och även i normala fall låneamorteringarna.
- Avgifter och taxor justeras med beaktande av kostnadsutvecklingen.
- Kommunens ökande kostnadsutveckling måste stävas under 2022 och de kommande åren.”

På detta sätt får kommunfullmäktiges majoritet möjlighet att påverka kommundirektörens prioritering och mål för arbetet genom att ändra formuleringarna i budgetbok för varje enskilt år.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige fastställer bilagan till kommundirektörsavtalet i enlighet med bilaga.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 1/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 85 Motion om tillsättande av en digitaliseringskommitté

Kfg, 42
23.08.2022

Kommunallag (1997:73) för landskapet Åland

46 §. Motion

En ledamot i fullmäktige som vill att fullmäktige skall behandla ett visst ärende kan väcka motion.

Då ärendet behandlas i fullmäktige skall motionens första undertecknare beredas tillfälle att yttra sig varefter ärendet skall remitteras till styrelsen eller ett annat organ för beredning.

Ärendet skall beredas så att fullmäktige kan fatta beslut i ärendet inom ett år efter att motionen väckts. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid skall detta meddelas till fullmäktige inom utsatt tid tillsammans med det som framkommit vid beredningen. Fullmäktige kan besluta att avskriva motionen från vidare behandling.

Följande motioner lämnas in:

1. Motion om kommersialisering av Bomarsundsområdet,
2. Motion om tillsättande av en digitaliseringskommitté, och
3. Motion om reform av kommunens beslutsorganisation.

Samtliga motioner är undertecknade av ledamöterna Erik Schütten, Johan Lindholm och Ann-Charlotte Nyman samt ersättare Mia Schütten.

Motionernas första undertecknare Erik Schütten ges möjligheten att föredra motionen inför kommunfullmäktige.

Beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att samtliga motioner remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Kst, § 85
26.09.2022

Motionen återges ordagrant nedan:

”Det moderna samhället bygger i allt snabbare takt på IT-stöd och digitalisering och det är viktigt att även den kommunala verksamheten och servicen är med i den utvecklingen. Nya regler och mål på både nationell och lokal åländsk nivå ställer också nya krav på kommunernas digitala utveckling.

Även de norråländska kommunerna bör driva ett aktivt digitaliseringsarbete, vilket dock ställer krav på IT-kunskap och –kompetens både i förvaltningen och i det kommunala beslutsfattandet, varför undertecknad föreslår följande;

1. *att de övriga norråländska kommunerna Finström, Geta, Saltvik och Vårdö kontaktas och föreslås att en ny gemensam digitaliseringskommitté tillsätts med uppgiften att*

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

- *stödja respektive kommuns förvaltnings IT-verksamhet och –utveckling samt fungera som sakkunnig resurs vid IT-upphandlingar samt IT-projekt*
- *skapa, uppdatera och utvärdera kommunernas digitala strategier*
- *ta initiativ till digitala tjänster som utgår från medborgarnas behov och livshändelser, skapar en effektivare förvaltning, ökar delaktigheten och innovationer samt skapar en god digital välfärd*
- *respektive kommittéledamot fungerar som respektive kommuns representant i berörda bolag (som Åda) och organisationer*
- 2. *att den nya digitaliseringskommittén ledamöter skall bestå av en representant från respektive kommun med personliga ersättare som alla har relevanta kunskaper och insikter i för digitalisering relevanta kompetensområden och vars ordförande, som utses internt av kommitténs ledamöter, äger god förtroenhet med IT- och digitaliseringsverksamhet, samt att respektive kommuns IT-ansvariga tjänsteman enligt ett rullande system med byte årligen fungerar som föredragande och sekreterare i digitaliseringskommittén*
- 3. *att den nya digitaliseringskommittén regelbundet rapporterar till respektive kommunstyrelse på ändamålsenligt sätt*
- 4. *att respektive kommuns förvaltningsstadga uppdateras i berörda delar samt att IT och digitalisering införs som ett eget ansvarsområde med ansvarig tjänsteman (ekonomichefen) inom förvaltningssektorn*
- 5. *att den nya digitaliseringskommittén inrättas från och med 01.01.2022 samt att uppdraget i kommittén är löpande så att ledamot byts ut mot egen anhållan eller på respektive kommunstyrelsens initiativ för egen kommuns ledamot att skapa nödvändig långsiktighet och kontinuitet i uppdraget.”*

Motionen är specifik och detaljerad. Som ett led i beredningen torde ett bra första steg vara att efterhöra med övriga norrländska kommuner om de är intresserade av att ingå i en norrländsk digitaliseringskommitté enligt motionärens önskemål.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund efterhör med övriga norrländska kommuner om de är intresserade av att ingå i en ny gemensam digitaliseringskommitté med uppgiften att:

- *stödja respektive kommuns förvaltnings IT-verksamhet och –utveckling samt fungera som sakkunnig resurs vid IT-upphandlingar samt IT-projekt*
- *skapa, uppdatera och utvärdera kommunernas digitala strategier*
- *ta initiativ till digitala tjänster som utgår från medborgarnas behov och livshändelser, skapar en effektivare förvaltning, ökar delaktigheten och innovationer samt skapar en god digital välfärd*
- *respektive kommittéledamot fungerar som respektive kommuns representant i berörda bolag (som Åda) och organisationer.*

Svaret behöver vara Sunds kommun till handa innan 30.11.2022.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 86 Motion om reform av kommunens beslutsorganisation

Kfg, 42
23.08.2022

Kommunallag (1997:73) för landskapet Åland

46 §. Motion

En ledamot i fullmäktige som vill att fullmäktige skall behandla ett visst ärende kan väcka motion.

Då ärendet behandlas i fullmäktige skall motionens första undertecknare beredas tillfälle att yttra sig varefter ärendet skall remitteras till styrelsen eller ett annat organ för beredning.

Ärendet skall beredas så att fullmäktige kan fatta beslut i ärendet inom ett år efter att motionen väckts. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid skall detta meddelas till fullmäktige inom utsatt tid tillsammans med det som framkommit vid beredningen. Fullmäktige kan besluta att avskriva motionen från vidare behandling.

Följande motioner lämnas in:

1. Motion om kommersialisering av Bomarsundsområdet,
2. Motion om tillsättande av en digitaliseringskommitté, och
3. Motion om reform av kommunens beslutsorganisation.

Samtliga motioner är undertecknade av ledamöterna Erik Schütten, Johan Lindholm och Ann-Charlotte Nyman samt ersättare Mia Schütten.

Motionernas första undertecknare Erik Schütten ges möjligheten att föredra motionen inför kommunfullmäktige.

Beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att samtliga motioner remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Kst, § 86
26.09.2022

Motionen återges ordagrant nedan:

”En modern kommun har en agil, effektiv och tydlig beslutsorganisation där de förtroendevalda har tid till stora långsiktiga penseldrag och tjänstemännen ansvarar för verkställigheten, där onödig byråkrati undviks, där verksamheten drivs på ett modernt och kostnadseffektivt sätt, där det finns goda rutiner för att efterhöra invårnarnas och brukarnas synpunkter samt där det finns en tydlig och sammanhållen bild av helheten

Eftersom antalet ärenden som behandlas i Sunds kommuns nämnder succesivt minskat liksom antalet möten som nämnderna håller (under 2022 har hitintills Om-sorgsnämnden samt Utbildningsnämnden vardera haft endast 1 möte, Byggnadstek-

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

*niska nämnden har haft 4 möten) och **därmed inte längre kan anses vara tillräckligt motiverade i en effektiv beslutsorganisation samtidigt som det blir allt mer utmanande att hitta förtroendevalda till nämnderna, föreslår undertecknad;***

1. att Omsorgsnämnden samt Utbildningsnämnden slopas och respektive nämnds uppgifter i sin helhet överförs till kommunstyrelsen
2. att Byggnadstekniska nämnden omorganiseras till en sådan renodlad byggnadsnämnd (Byggnämnden) som är obligatorisk enligt lag, de tekniska ärendena överförs i sin helhet till kommunstyrelsen
3. att de gemensamma nämnderna (Lantbruksnämnden för Norra Åland samt Gemensamma räddningsnämnden) kvarstår som idag
4. att kommunens förvaltningsstadga uppdateras att omfatta förändringarna
5. att förändringen i beslutsorganisationen gäller från och med 01.01.2024
6. att kommunens innevånare tydligt på kommunens elektroniska anslagstavla samt i andra lämpliga forum informeras om sina möjligheter att delta och påverka enligt kommunallagen samt att tydliga rutiner för en smidig hantering finns för inkomna medborgarinitiativ (genomförs så snart det är möjligt)

Kommunerna Jomala, Finström, Lumparland samt Geta har redan med goda resultat genomfört motsvarande reformer. Bland erfarenheterna kan nämnas att färre förtroendevalda har kompenserats med bättre rutiner för att efterhöra invånarnas och brukarnas synpunkter, att beslutsfattandet märkbart har snabbats upp, att kommunstyrelsen inte har överbelastats då de flesta nämndärenden ändå slutligen behandlas av kommunstyrelsen eller varit en fråga om verkställighet som sköts av ansvarig tjänsteman. Även kostnaderna för byråkrati och arvoden har minskat”.

Kommundirektören har tidigare gått i samma tankar som förste undertecknaren och kommundirektören har tidigare påtalat att kommunens förvaltningsstadga redan är anpassad för en beslutsorganisation utan nämnder.

[Länk till kommunens förvaltningsstadga](#)

Som framgår av Kapitel 5 så har den politiska delen av nämnden i princip inga arbetsuppgifter utan det mesta ligger på ansvarig tjänsteman eller på kommunstyrelsen. De senaste lagändringarna rörande kommunernas kärnverksamhet går i samma riktning, nämligen att lagarna talar om vad tjänstemannen ska göra inom ram för sitt respektive ansvarsområde.

Då ett bifall av motionen trots allt kommer innebära en relativt stor förändring av kommunens organisation så är det vettigt att ett sådant eventuellt beslut förankras i kommunen. Det som förändras är att kommunstyrelsens ansvarsområde utökas samt att de ledande tjänstemännen (sektorcheferna) får kommundirektören som närmaste chef. Därav är det vettigt att nämnderna hörs inför ärendets fortsatta beredning.

Kommundirektörens förslag:

Med anledning av motionen så ställer kommunstyrelsen följande frågor till nämnderna och till utbildningschefen, äldreomsorgsledaren och kommunteknikern/byggnadsinspektören:

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

1. Vad tycker nämnden och sektorchefen (föredragande tjänsteman) om förslaget att slopa kommunernas nämnder enligt ovanstående förslag?
2. Vad tycker byggnadstekniska nämnden och kommunteknikern/byggnadsinspektören om förslaget om att skapa en renodlad byggnadsnämnd?

Kommunstyrelsen vill alltså veta både tjänstemännens och nämndernas respektive åsikt är.

Respektive nämnd behandlar frågeställningen på kommande nämndmöte dock senast innan utgången av år 2022.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 87 Remiss ÅLR, Lagutlåtande gällande utkast till landskapslag om klientavgifter inom socialvården

26.09.2022

Ålands landskapsregering (ÅLR) begär Sunds kommuns utlåtande gällande utkast till landskapslag om klientavgifter inom socialvården. Utkastet kom till Sunds kommun den 10.8.2022 klockan 15:55 och svarstiden löper ut den 31.8.2022 klockan 16:15. Det ger kommunen en svarstid om 20 kalenderdagar.

Kommundirektören satt med i den arbetsgrupp som skulle ta fram en rapport i ärendet. Rapporten samt regeringens behandling i länken nedan.

<https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/pro-tocol/nr40-2021-enskild-s2.pdf>

Arbetsgruppen blev klar med sitt arbete under slutet av 2021 och ansvarig minister tecknade rapporten till kännedom.

Därefter lämnades rapporten enligt uppgift till lagberedningen. Vad som sedan har hänt är oklart. Klart är i alla fall att det som nu ligger på kommunstyrelsens bord inte är ett lagförslag utan samma material som arbetsgruppen lämnade ifrån sig i slutet av 2021. Klart är också att detta förfarande ej är en sedvanlig lagremiss utan att förfarandet är ett "lagutkast-utlåtande". Eftersom något färdigt lagförslag ej finns och lagen prompt skall träda i kraft per 1.1.2023 så kommer något lagförslag ej att komma på remiss till kommunerna.

Det är olyckligt att materialet som Sunds kommun ombuds kommentera ej är ett färdigt lagförslag och att det slutliga lagförslaget ej kommer tillställas Sunds kommun på sedvanlig lagremiss.

Med tanke på att kommundirektören satt med i den arbetsgrupp som tog fram det material (rapporten) som nu tillställs kommunerna så finns det risk att utlåtandet blir en partsinlaga.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen yttrar sig över utkastet till landskapslag enligt nedan:

Allmänna synpunkter

Landskapet Åland har egen lagstiftningsbehörighet på detta område. Ålands landskapsregering, regeringens och dess underlydande myndigheters kärnverksamhet är att: vara tillsynsmyndighet gällande kommunal verksamhet, att driva hälso- och sjukvård, gymnasieutbildning samt att ta fram lagförslag åt Ålands lagting.

Till lagframställningarna hör naturligtvis att följa sedvanliga lagstiftningsprocedurer, så som remissförfaranden med minst 90 dagars svarstid m.m.

Det kan konstateras att lagstiftningsproceduren gradvis har försämrats under de senaste sju åren. Från att tidigare ha fungerat väl så har lagstiftningsproceduren därefter övergått till allt kortare remisstider på konkreta lagförslag. Gällande lagutkastet om klientavgifterna så är svarstiden kort och det är inte ens ett färdigt lagförslag som presenteras kommunerna.

Följden av detta är att den färdiga lagen ej kommer utsättas för den kritiska granskning som behövs för att kunna garantera god kvalitet på lagen vilket i sin tur riskerar att försämma rättssäkerheten för såväl klient som kommun.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Synpunkter i sak

Lagförslaget har liten verkan för Sunds kommun då de förslagna ändringarna jämfört med i idag i huvudsak påverkar Kommunernas socialtjänst kf. (KST) samt Oasen boende- och vårdcenter kf. (Oasen).

Konstateras att uttag av klientavgift för det som heter *boendeservice med haldygnsomsorg* (i dagligt tal kallas det för ESB) är oreglerat i dagsläget och att det även i den nya lagen föreslås vara oreglerat. Detta riskerar att motverka skrivningarna i regeringsprogrammet och syftet med revideringen av gällande lag som är: ”Klientavgiftslagen förnyas eller revideras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer.”

Institutionsverksamhet är något som i dagsläget tillhandahålls endast av Oasen och Mariehamns stad. Övriga kommuner på Åland tillhandahåller endast serviceformerna ESB och hemservice. Därför vore det motiverat att reglera hur ett uttag av klientavgift inom serviceformen ESB ska ske.

Med hänsyn taget till den korta svarstiden så fattades beslutet *per capsulam* den 30.08.2022. Beslutet bekräftas sedan på kommande kommunstyrelsesammanträde.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 88 Anhållan om befrielse från förtroendeuppdrag, Britt Danielsson

26.09.2022

Britt Danielsson anhåller om befrielse från samtliga av sina politiska uppdrag, vilket innebär följande:

- ledamot av omsorgsnämnden,
- ersättare i kommunstyrelsen,
- ledamot av förbundsfullmäktige för Oasen k.f.,
- ersättare i förbundsstyrelsen för Oasen k.f.,
- ersättare i förbundsfullmäktige för Kommunernas socialtjänst kf.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige beviljar Britt Danielsson befrielse från följande uppdrag:

- ledamot av omsorgsnämnden,
- ersättare i kommunstyrelsen.

Vidare föreslår kommunstyrelsen inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige förrättar fyllnadsval beträffande samma uppdrag.

Vidare föreslår kommunstyrelsen inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige nominerar nya representanter till följande uppdrag och organ:

- ledamot av förbundsfullmäktige för Oasen k.f.,
- ersättare i förbundsstyrelsen för Oasen k.f.,
- ersättare i förbundsfullmäktige för Kommunernas socialtjänst kf.

Beslut:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige beviljar Britt Danielsson befrielse från följande uppdrag:

- ledamot av omsorgsnämnden,
- ersättare i kommunstyrelsen.

Vidare föreslår kommunstyrelsen inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige förrättar fyllnadsval enligt följande:

- ledamot av omsorgsnämnden, Christina Nukala-Pengel,
- ersättare i kommunstyrelsen, Christina Nukala-Pengel,

Med anledning av att det därmed saknas en ersättare till omsorgsnämnden, så behöver även ett fyllnadsval förrättas för att fylla det uppdraget.

Vidare föreslår kommunstyrelsen inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige nominerar nya representanter till följande uppdrag och organ:

- ledamot av förbundsfullmäktige för Oasen k.f.,
- ersättare i förbundsstyrelsen för Oasen k.f.,
- ersättare i förbundsfullmäktige för Kommunernas socialtjänst kf.

Kst bilaga nr 2/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 89 Tilläggsbudget 4, byggnadstekniska nämnden

BTN § 50
1.9.2022

Budgetförslaget för 2022 års budget gjordes i september 2021 och då låg elpriset på 3,15 cent/kWh och inklusive elöverföringsavgift och elskatt på 10,18 cent/kWh. Priset på el har sen dess höjts i november 2021 till 3,95 cent/kWh, i februari 2022 till 4,74 cent/kWh, i maj 2022 till 5,93 cent/kWh och nu från oktober till 12,00 cent/kWh.

Kommunen använde 612.137 kWh senaste år till sina fastigheter, pumpstationer och gatubelysning. Skillnaden mellan budgeterad och förväntad kostnad uppgår till 24.373,25 € exklusive moms när man beräknar enligt medelförbrukning.

Gällande eldningsolja så var priset vid uppgörande av budget 0,83 €/liter och i dag ligger priset på 1,29 €/liter exkl moms. Samtidigt har värmepumpen vid daghemmet havererat så där sker uppvärmningen sen i vintrars enbart med eldningsolja. Leverans av den nya värmepumpen förväntas ske i mitten av november och är förhoppningsvis i drift i början av december. Förutom daghemmet används olja i brandstation och Stenbacka hyreshus samt som reservdrift på Tallgården och skolan. Oljeåtgången för 2022 beräknas till ca 41.200 liter vilket medför en prisskillnad på 19.950 €. Daghemmets oljeförbrukning är större än budgeterat vilket kan uppskattas till ca 2.400 liter (1.992 €) när man jämför med tidigare år. Utgående från denna beräkning torde det saknas 22.000 exklusive moms i budgeten 2022 för inköp av eldningsolja.

Kommunteknikerns förslag:

Föreslår att nämnden äskar om 22.000 € exkl moms i tilläggsmedel för inköp av eldningsolja samt 25.000 € exkl moms för inköp av el.

BESLUT

Enligt förslag.

Kst, § 89

26.09.2022

Nedan har gjorts en budgetavstämning per 15.9.2022 för aktuella konton. Per 31.8 så borde 70,83 % av anslagen vara förbrukade om lika mycket förbrukas varje månad, vilket naturligtvis inte stämmer överens med verkligheten. Vid närmare kontroll konstateras att 4571 Elektricitet ej fakturerats under september.

Konto	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Utfall av budget (13.9)
4560 Bränsle- och smörjmedel	- 2 491,51	- 3 266,59	- 3 300,00	- 3 381,91	102,5%
4570 Värme	- 19 636,52	- 30 015,52	- 31 300,00	- 27 539,47	88,0%
4571 Elektricitet	- 85 509,48	- 84 949,70	- 88 800,00	- 53 565,14	60,3%
4573 Fjärrvärme	- 58 399,92	- 73 191,34	- 68 200,00	- 46 758,66	68,6%

Om vi tar elektriciteten först och utgår från att årsförbrukningen om 612 137 kWh (2021) är konstant så innebär det att ett tilläggsanslag för kontot 4571 Elektricitet

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

borde ligga i storleksordningen 10 000 €. Detta under förutsättning att priset på elenergi ej ökar ytterligare under november och december. En beräkning på detta har gjorts, och kortfattat så beror detta på att budget redan ligger snäppet högre än föregående års utfall samt att det är under okt-dec som priset på elenergi är som högst. I kalkylen har beaktats att årets sista månader ligger med faktor 1,25 jämfört med en medelmånad. Dock så föreslås att nämndens tilläggsanslag beviljas enligt förslag, då det har kommit avisering av en ytterligare prishöjning i slutet av året.

Eldningsoljan bokförs på konto 4570 Värme och inte på 4560 bränsle- och smörjmedel. Gällande det förslaget från byggnadstekniska nämnden så finns inget skäl att ifrågasätta nämndens kalkyl och därför kommenteras det ej desto mer.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige beviljar en tilläggsbudget för

4571 Elektricitet med 25 000 €, och

4570 Värme med 22 000 €.

Tilläggsbudgeten belastar kommunens resultat negativt med sammanlagt 47 000 €.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 90 Remiss ÅLR, jordförvärvsärende, Nicolae och Carmen Diaconus

26.09.2022

Länk till [LL \(2003:68\) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd](#).

Länk till [LF \(2003:70\) om jordförvärvstillstånd](#).

Ålands landskapsregering (ÅLR) inbegär härmed Sunds kommuns utlåtande över Nicolae och Carmen Diaconus ansökan om rätt att förvärva och besitta fast egendom. Utlåtandet bör vara LR till handa den 14 oktober 2022.

Landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd

12 §. Fysiska personer

Fysiska personer som inte har jordförvärvsrätt med stöd av 2 kap. eller jordförvärvslagen för Åland kan, efter prövning i varje enskilt fall, beviljas jordförvärvstillstånd av [landskapsstyrelsen]. Vid prövningen bör [landskapsstyrelsen] beakta bland annat sökandens anknytning till landskapet Åland och avsikt att fast bosätta sig i landskapet samt markområdets storlek, beskaffenhet och användningsändamål. Jordförvärvstillstånd som avses i 1 mom. kan förenas med villkor på det sätt som bestäms i 8 § jordförvärvslagen för Åland.

Landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd

4 §. Grunder för att fysiska personer skall få jordförvärvstillstånd

[Landskapsstyrelsen] beviljar jordförvärvstillstånd för fysiska personer i enlighet med vad som föreskrivs i 12 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd.

Om det inte finns särskilda skäl däremot skall jordförvärvstillstånd beviljas när förutsättningarna i någon av följande punkter är uppfyllda:
[...]

2) Sökanden har flyttat till landskapet Åland och har för avsikt att stanna i landskapet, vilket framgår av att han eller hon har fast anställning eller av andra liknande omständigheter. Markområdet understiger 4.000 m² och skall användas för fast boende. Marken får inte gränsa till vatten och skall vara belägen inom planerat område, bykärna eller annat område som är avsett för fast bosättning. Till marken hör vare sig andel i samfälliga vatten- och jordområden eller jakt- och fiskerättigheter.

Kommundirektörens förslag:

Jordförvärvet förordas enligt LF (2003:70) om jordförvärvstillstånd, 4 §, punkt 2.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 3/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 91 Utlåtande över budgetförslag, Ålands kommunförbund

26.09.2022

Ålands kommunförbund begär Sunds kommuns synpunkter på förbundets budgetförslag över 2023 års verksamhet.

Det kan konstateras att Sunds kommunandel för år 2023 beräknas bli 14 064 € (2022: 11 119 €). Förbundets totalbudget beräknas för år 2023 bli 232 500 € (2022: 240 650 €).

På sidorna 10-11 framgår förbundets målsättningar för år 2023. Det som listas där är dock inte konkreta målsättningar utan snarare vad förbundet avser fokusera på under 2023. Målsättningarna bör kompletteras med konkreta mål som antingen blir uppfyllda eller ej under 2023. Detta bör göras för att driva och säkerställa att förbundets verksamhet utvecklas på ett mätbart sätt.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger följande yttrande över ÅKFs budgetförslag:
Ålands kommunförbund bör komplettera målsättningarna för 2023 med konkreta mål som antingen blir uppfyllda eller ej under 2023. Detta bör göras för att driva och säkerställa att förbundets verksamhet utvecklas på ett mätbart sätt.

Målsättningen att revidera grundavtalet under 2023 ska införas i budget för år 2023. Dessutom kan exempelvis målsättningar om att ha x utbildningskurser, x seminarium inom kommunal kärnverksamhet.

Kommunstyrelsen beslutar att inga direktiv till kommunens ombud utfärdas.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 4/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 92 Remiss ÅLR, förslag till ny vägtrafiklagstiftning

BTN § 51
1.9.2022

Landskapsregeringen föreslår att den åländska vägtrafiklagstiftningen revideras i sin helhet. Landskapsregeringen föreslår att en ny vägtrafiklag och en ny trafikbrottslag stiftas och att flera andra lagar som berör dessa lagar samtidigt ändras. Lagförslaget ligger nu ute på remiss fram till den 17 oktober 2022. Lagstiftningen är föråldrad och är i behov av anpassning till regelverk inom EU och riket.

I lagförslaget har man tilldelat kommunerna nya tillsyns- och övervakningsuppgifter i anslutning till de enskilda vägarna. Kommunen ska besluta om och sätta upp vägmärken som anger väjningsplikt på alla vägar som ansluter till en kommunalväg. Landskapsregeringen gör det motsvarande där de är väghållare så som till lands- och byggdevägar.

När kommunen tar beslut om uppsättande av trafikanordningar ska detta meddelas till landskapsregeringen. Landskapsregeringen meddelar uppgifterna vidare till Trafikverkets informationssystem

På enskilda vägar är det vägdelägarna som ansvarar för väghållningen. Enligt landskapsregeringens förslag ska beslutanderätt om trafikanordningar på enskilda vägar flyttas från väghållaren, oftast vägdelägarna eller väglaget, till kommunen. Denna ändring motiveras med att uppsättande av trafikanordningar innebär sådan utövning av offentlig makt som avses i 124 § i grundlagen, eftersom trafikanordningar förpliktar, ålägger eller anvisar trafikanterna att göra något på vägen

Vidare anger landskapsregeringen i detaljmotiveringarna till lagförslaget att förslaget innebär marginellt större kostnader för väghållare av allmänna vägar. Förslaget medför även behov av något utökad kontrollverksamhet eftersom väghållaren vid vägsyn även behöver kontrollera väjningspliktsskyltar på anslutande vägar. Samt att lagförslaget inte medför några större administrativa kostnader.

§ 25 mom. 2 punkt 1 anger att *ett fordon har alltid väjningsplikt mot andra trafikanter vid infart på en väg från en stig, en enskild väg eller motsvarande mindre väg.*

När denna regel måste anges genom uppsättande av skylt framgår dock ej av lagförslaget.

Kommunteknikerns förslag:

Föreslår att tillsynen av trafikanordningar på de enskilda vägarna handhas av landskapsregeringen förslagsvis av den vägnämnd som enligt landskapslagen av enskilda vägar kap. 6 är tillsatt att utöva offentlig makt i frågan om de enskilda vägarna.

Det kan inte anses som ändamålsenligt att skapa nya tillsynsområden för kommunerna när den största enheten med samlad kompetens för vägförvaltning och tillsyn finns i landskapsregeringens egen organisation.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

BESLUT

Nämnden omfattade förslaget och för det vidare till kommunstyrelsen för fortsatt behandling.

Kst, § 92
26.09.2022

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen omfattar byggnadstekniska nämndens utlåtande som sitt eget med följande tillägg:

Genom stiftandet av dessa lagar utökas kommunernas uppgifter genom lag utan ersättning då kommunerna ej erhåller landskapsandel för väghållning.

Utlåtandet sänds till Ålands landskapsregering.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 5/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 93 Remiss ÅLR, förslag om anpassad kommunal avfallshantering

Kst, § 86

16.08.2021

Ålands landskapsregering ger Sunds kommun möjlighet att lämna synpunkter på förslaget om anpassad kommunal avfallshantering, som innehåller ändringar av blankettlagen om avfall. Synpunkterna skall vara LR tillhanda senast fredagen den 10e september 2021.

Huvudsakligt innehåll

Landskapsregeringen föreslår att vissa paragrafer i kommande ändring av rikets avfallslag som gäller som blankettlag enligt landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag inte ska tillämpas på Åland. Kommunerna ska fortsättningsvis få besluta att fastighetsinnehavarna får besluta om transport av allt kommunalt avfall. Dessutom föreslås att landskapsregeringen i landskapsförordning ska få besluta närmare om när kommunerna utanför tätorter får besluta i vilka fall fastighetsnära hämtning inte behöver ordnas.

Tätort definieras som en geografisk plats som i sin tur är beroende av skyltning.

E22. Tätort

E23. Tätort upphör

Eftersom dessa skyltar ej finns i Sunds kommun så kan kommunen fortsätta med nuvarande system som kortfattat innebär att undanta hela kommunen från fastighetsnära hämtning.

För att kommunen ska kunna fortsätta med nu gällande system så måste kommunen dock införa ”kommunala avfallshanteringsföreskrifter”, lagförslag 5 §, samt lämna en redogörelse till LR angående hur återanvändnings- och återvinningsprocenten bedöms utvecklas i kommunen för att nå målen, lagförslag 3b §.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund lämnar följande synpunkter på aktuellt lagförslag:

1. Kommunstyrelsen i Sund ser generellt positivt på lagförslaget. Det är positivt att Ålands landskapsregering dels uppdaterar blankettlagen i sig, men även fortsättningsvis ger glesbygdskommunerna möjlighet att ordna avfallshanteringen på ett bra sätt utan fastighetsnära hämtning. Åland består som bekant nästan helt av glesbygdsområde (ej tätort), enligt definitionen. Även förmodligen att ett utkast till kommande förordning också finns med i remissmaterialet.
2. Det finns flera centrala delar i lagförslaget som är oklara:

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

- Begreppet ”redogörelse” i 3b §, 1 mom. Det bör bytas ut mot ”kommunala avfallshanteringsföreskrifter” och integreras med 5 § och utfärdandet av förordning för att förenkla både LR:s och kommunernas administration.
 - Begreppet ”målen” i 3b §, 1 mom. är otydligt och bör förtydligas i syfte att främja det allmänna syftet med avfallslagen, nämligen att sätta miljön i fokus.
3. Det står i detaljmotiveringarna att ambitionen är att lagen skall träda i kraft snarast möjligt. Det är viktigt att tänka på att kommunerna måste ges en ärlig chans att bygga upp avfallshanteringsystemen enligt den kommande blankettlagen och tillhörande förordning. Sunds kommun vill följa lag och därför önskar kommunen att det ges rimlig tid att anpassa kommunens avfallssystem till den kommande blankettlagen.
 4. I utkastet till landskapsförordning så finns endast en ändring ny 8a § med. Rimligen så bör 25 § i förordningen tas bort med tanke på att förslaget till ny blankettlag säger så.
 5. Med anledning av punkt 5, så försvinner flera av de ”mål” som förmodligen avses i lagförslaget 3b §, och vad som kvarstår då är i princip de mål som finns i den åländska avfallsplanen. Den juridiska tågorordningen är grundlag – lag – förordning. Allt som kommer efter det, som t.ex. en åländsk avfallsplan har i princip en låg juridisk innebörd. Detta faktum påpekas i all välmening. Ett sätt att hantera detta skulle kunna vara att göra förordningen mer heltäckande, vilket man för övrigt valt att göra i rikets avfallslag, 8 §.
 6. I utkastet till landskapsförordning, 8a §, så finns en mening som lyder: *”Redogörelsen ska även innehålla en beskrivning om varför kommunens system är minst lika bra som fastighetsvis avfallstransport”*. Begreppet ”bra” är ett relativt begrepp och bör omformuleras så att bedömningen kan bli mätbar. Dessutom bör den sista meningen i paragrafen tas bort då avfallssystemen knappast ändras årligen.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 16.08.2021, Bilaga 9

Kst, § 93
26.09.2022

”Landskapsregeringen (ÅLR) ger Sunds kommun möjlighet att lämna synpunkter på förslaget om anpassad kommunal avfallshantering, som innehåller ändringar av blankettlagen om avfall, senast torsdagen den 20 oktober 2022.

En tidigare version av lagförslaget var på remiss under förra sommaren, men då det förslaget har ändrats väsentligt skickas lagförslaget på ytterligare en remiss.

Lagförslaget innehåller nya bestämmelser om organiserandet av avfallshanteringen. Kommunerna föreslås dela in kommunen i ett eller flera insamlingsområden. I varje insamlingsområde ska kommunen besluta om avfallshanteringen ska ordnas genom fastighetsvis avfallstransport med minst fyra fraktioner eller genom

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

återvinningsstationer. Kommunen får använda båda insamlingsmetoderna men inte i samma insamlingsområde. Där fastighetsvis avfallstransport gäller ska kommunen besluta om kommunen eller fastighetsägaren ska avtala med en avfallstransportör om avfallshämtningen. Landskapsregeringen föreslår även att kommunerna ska lämna en årlig rapport om insamlingen av avfallet till landskapsregeringen. De kommunala avfallshanteringsföreskrifterna föreslås bli obligatoriska medan kravet på kommunala avfallsplaner föreslås upphävas.”

Detta lagförslag är för Sunds kommuns del en försämring jämfört med det förslag som var ute på remiss för ett år sedan.

Kommunen ges i förslaget möjlighet att dela in kommunen i olika områden. Det stora problemet är att kommunen måste välja antingen fastighetsnära hämtning (FH) eller att avfallet ska föras till en återvinningstation (ÅS) inom ett och samma område. Idag så finns det hushåll som har antingen FH, samt hushåll som för sitt avfall till en ÅS trots att husen kan vara belägna exempelvis längs med samma väg, vilket i praktiken innebär samma område. Fastighetsägarna i kommunen har alltså tillåtits välja FH eller ÅS, vilket naturligt fått till följd att respektive hushåll har valt något av alternativen.

Om ovanstående lagförslag blir lag så kommer det innebära att oavsett om kommunen går in för vare sig FH eller ÅS, så kommer många av hushållen att behöva byta från FH till ÅS, eller vice versa. Det kommer fördyra avfallshanteringen för kommuninvånarna eftersom avfallshanteringen måste kostnadsäckas genom avfallsavgifter. Kommunen har gjort investeringar inom avfallshanteringen som kommer tillintetgöras oavsett vilket insamlingssystem som kommer väljas.

Tillsynen för att kommunerna uppfyller målen tillkommer ÅLR samt dess underlydande myndigheter. Därmed finns redan de verktyg som lagstiftaren behöver för att förmå kommunerna att uppnå de mål som sätts i och med antagandet av lagen. Varje kommun har olika förutsättningar att uppfylla lagens målsättningar givet geografi, demografi m.m. En flexibel lag torde öka varje kommuns förutsättningar att uppfylla lagens mål på ett kostnadseffektivt sätt, i motsats till det nu rigida förslaget.

I det lagförslag som skickades ut för ett år sedan så fanns också ett förslag till förordning med, vilket var mycket bra. Att det saknas förslag till förordning kopplat till detta lagförslag måste anses som en brist.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger ovanstående beredning som remissutlåtande.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 6/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 94 Kommundirektörens budgetförslag över förvaltningssektorns verksamhet för år 2023

26.09.2022

På bordet ligger kommundirektörens budgetförslag över förvaltningssektorns verksamhet (C100) för år 2023 vilket sammanfattas på aggregerad nivå i nedanstående tabell så som nettodriftskostnader (intäkter, minus kostnader, minus avskrivningar).

	Bokslut 2021	Budget 2022	Förslag 2023
C110 Centralvalnämnden	- 46		- 1 330
C120 Revision	- 4 231	- 5 000	- 5 000
C130 Förvaltning och näringsliv	- 365 642	- 363 680	- 345 860
C330 Biblioteks- och kulturverksamhet	- 47 385	- 44 830	- 50 110
C340 Fritidsverksamhet	- 73 403	- 84 160	- 67 640
C350 Medborgarinstitut	- 18 926	- 15 150	- 18 490
C210 Kommunernas Socialtjänst	- 797 065	- 831 000	- 894 529
Totalsumma	- 1 306 698	- 1 343 820	- 1 382 959

Detaljbeskrivningar över skillnaderna i respektive verksamhetsområde återfinns i bilaga. Däremot så skall påpekas att under C340 Fritidsverksamhet så återfinns bidragen till föreningsverksamhet. Med hänsyn taget till kommunstyrelsens senaste beslut i ärendet så har dessa bidrag skurits ner jämfört med budget 2022. Beslut om tilldelande av bidrag behandlas på kommande styrelsemöte och kan därmed komma att ändra ovanstående förslag.

Kommundirektören har även budgetansvar över skatteinkomster, landskapsandelar och finansiella intäkter och kostnader.

	Bokslut 2021	Budget 2022	Förslag 2023
A5100 SKATTEINKOMSTER	3 708 170	3 501 500	3 516 000
A5110 LANDSKAPSANDELAR	1 918 365	1 794 490	1 840 292
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-12 544	-13 300	-13 300
Totalsumma	5 613 991	5 282 690	5 342 992

Samtliga ovanstående anslag skall betraktas som ytterst preliminära. År 2023 är ett så kallat omräkningssår för landskapsandelssystemet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen omfattar kommundirektörens budgetförslag för år 2023. Budgeten för hela kommunen behandlas på nästkommande sammanträde.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 7/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 95 Utlåtanden beträffande kommunalförbundens budgeter för året 2023

26.09.2022

Kort efter det att kallelsen gick iväg till detta sammanträde så skickade samtliga kommunalförbund ut att de önskade att Sunds kommun ska utlåta sig över deras respektive budgetförslag enligt följande:

10.10, Norra Ålands Utbildningsdistrikt, k.f.,

12.10, Oasen boende- och vårdcenter k.f.,

14.10, Kommunernas socialtjänst k.f.

Enligt kommunens förvaltningsstadga, § 48, punkt 2, så:

”Kommunstyrelsen beslutar i de ärenden som enligt lag, förordning, stadga, instruktion eller annat delegeringsbeslut åligger kommunstyrelsen. Därutöver har kommunstyrelsen befogenhet att: 2. avge kommunens utlåtanden, förutom utlåtanden över betydande lagframställningar och utlåtanden som delegerats till annat organ eller tjänsteinnehavare.”

Det kommer inte finnas tid att sammankalla kommunstyrelsen på nytt för att avge utlåtanden.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att kommundirektören lämnar utlåtanden över budgetförslagen och att utlåtandena samtidigt tillställs kommunstyrelsen för kännedom. Kommunstyrelsen beslutar att inga direktiv utfärdas till kommunens ombud.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

Kst § 96 Redovisning av uppdrag, fastighetsskatt

26.09.2022

Kommunstyrelsen har den 15.8.2022, § 71, bland annat beslutat att: ”kommundirektören ska säkerställa att kommunen får in rätt mängd fastighetsskatt samt att kommundirektören i kommunstyrelsens budgetförslag ska beakta att inkomstskattesatserna ska ligga på rätt nivå i förhållande till kommunens kostnadsnivå.”

I drygt 1,5 år så har kommundirektören haft löpande korrespondens med Skatteförvaltningen och Befolkningsregistercentralen (DVV) i ärendet, sedan kommundirektören upptäckt att det finns byggnader som är klassificerade som stadigvarande boende, utan att vara i användning så som stadigvarande boende. Boendet används istället därmed som fritidsboende och borde därmed också klassificeras och beskattas som så.

Kommunfullmäktige har för år 2022 beslutat om följande fastighetsskattesatser:

- Stadigvarande boende	0,00 %.
- Allmänna byggnader	0,50 %.
- Fritidsbebyggelse	0,90 %.
- Allmännyttiga samfund	0,10 %.
- Obebyggda byggnadsplatser	0,20 %.

Alltså, om en person står skriven på en byggnad, då är byggnaden automatiskt stadigvarande boende och då betalar inte personen fastighetsskatt (0,00 %) men personen betalar inkomstskatt. Man kan tycka att om en person är skriven i en annan kommun än Sund, äger en bostadsbyggnad som ingen bor i, så skulle personen betala fastighetsskatt enligt fritidsbebyggelse (0,90 %), och ej betala inkomstskatt, men så ligger det alltså inte till.

Fastighetsskatt betalas beroende på byggnadens klassificering i skatteförvaltningens register. Alltså, byggnaden kan ha varit stadigvarande boende någon gång i historien men det ändras inte automatiskt när en person flyttar ut från kommunen. Personen kan alltså både betala inkomstskatt till en annan kommun än Sund och slippa betala fastighetsskatt eftersom byggnaden även efter utflytt har klassificeringen stadigvarande boende.

Skatteförvaltningens (Åland) syn är att det är fastighetsägarens sak att själv rätta detta till Skatteförvaltningen. Förmodligen gör inte fastighetsägarna detta eftersom de då måste betala fastighetsskatt, vilket de idag alltså slipper. Skatteförvaltningen syn är vidare att kommunen kan lämna ett rättelseyrkande angående ett skattebeslut för en fastighetsägare, måste anföras mot varje byggnad var för sig när det exempelvis är flera hus på en fastighet. Uppskattningsvis går Sunds kommun miste om ca 20 000 - 30 000 € per år i uteblivna fastighetsskatteintäkter som en följd av felklassificeringarna.

På grund av Skatteförvaltningens inställning, så har man lagt hela bördan på Sunds kommun att få detta prövat och eventuellt rättat. Det skulle kräva en ofantlig arbetsinsats att leta rätt på exakt varje byggnad som är felklassificerad och samtidigt

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

anföra juridiska argument för varför byggnadens användningsklassificering ska ändras. Eventuellt så rör det sig om upp emot 50 kommande domstolsförhandlingar i de fall som fastighetsägaren motsätter sig en omklassificering. Vidare så ska tillhörande eventuella "bad-will-effekter" som kan bli följden om kommunen engagerar sig i detta beaktas. Det finns heller ingen garanti att Sunds kommun skulle vinna rättstvisterna. Det finns så vitt känt inget prejudicerande fall rörande detta. Vidare så har Skatteförvaltningen uppfattningen att en stadigvarande byggnad i princip inte kan ändras, vilket kommundirektören uppfattar som en övertolkning av formuleringarna i lag, mer om det längre ner.

Det snabbaste sättet att åtgärda detta torde vara att höja skattesatsen för stadigvarande boende från 0,00 % till 0,90 %. Att ändra skattesatsen är något som kommunen har full rådighet över och det kräver ingen som helst arbetsinsats av förvaltningen. En sådan höjning beräknas inbringa kommunen 156 736,07 € mer i fastighetsskatt per år. En sänkning av den kommunala inkomstskattesatsen från 19,5 % till 18,5 % skulle minska kommunens inkomstskatteintäkt med ca 171 t € per år. Därmed kan man säga att det går att skatteväxla fastighetsskatt mot inkomstskatt på ovanstående vis. Däremot, så slår det inte lika för varje enskild fastighetsägare och kommuninvånare. En snabb granskning av fastighetsskattelängden visar att den som skulle få betala minst för sitt stadigvarande boende får betala 1,64 €/år och den som får betala mest skulle få betala 3416,52 €/år.

En minskning av den kommunala inkomstskattesatsen slår naturligtvis också olika beroende på vilken inkomst respektive kommuninvånare har.

Om en kommuninvånare tjänar 5865 € / mån (10-percentil) så minskar skatten med 703,80 € / år för denne.

Om en kommuninvånare tjänar 3435 € / mån (medianinkomst) så minskar skatten med 412,20 € / år för denne.

Om en kommuninvånare tjänar 2272 € / mån (10-percentil) så minskar skatten med 272,64 € / år för denne.

På grund av de stora diskrepanser som kommer uppstå så avråder kommundirektören från att lösa detta genom skatteväxling.

Återstår då att låta saken bero eller att ta ett pilotfall till rättelseyrkande och eventuell domstolsförhandling, samt att därefter utvärdera möjligheten att få in de skatteintäkter som kommunen torde ha rätt till.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

[Fastighetsskattelag FFS \(1992/654\)](#)

12 §

Skatteprocentsats för byggnader som används för stadigvarande boende

För byggnader som huvudsakligen används för stadigvarande boende bestämmer kommunfullmäktige skatteprocentsatsen till minst 0,41 och högst 1,00. (2.11.2017/724)

En byggnad anses vara använd huvudsakligen för stadigvarande boende om minst hälften av byggnadens lägenhetsyta används för detta ändamål. En lägenhet anses vara använd för nämnda ändamål om den i huvudsak är avsedd för sådan användning och inte är i annan användning.

En byggnad anses också vara använd huvudsakligen för stadigvarande boende, om den har börjat byggas med tanke på i huvudsak sådan användning.

På separata ekonomibyggnader och garagebyggnader i anslutning till sådana byggnader som avses i denna paragraf tillämpas en skatteprocentsats som bestämts enligt 1 mom.

13 §

Skatteprocentsats för andra bostadsbyggnader

Kommunfullmäktige bestämmer särskilt en skatteprocentsats för byggnader av vilkas lägenhetsyta mer än hälften används huvudsakligen för annat boende än stadigvarande boende enligt 12 §. Skatteprocentsatsen bestäms till minst 0,93 och högst 2,00. (2.11.2017/724)

Som sådan användning som avses i 1 mom. anses också det att en byggnad hålls reserverad huvudsakligen för annat boende än stadigvarande boende. Även på en byggnad som börjat uppföras med tanke på användning för det ändamål som avses i 1 mom. tillämpas en skatteprocentsats enligt 1 mom.

På separata ekonomibyggnader och garagebyggnader i anslutning till sådana byggnader som avses i 1 mom. tillämpas en skatteprocentsats som bestämts enligt 1 mom.

Den skatteprocentsats som avses i 1 mom. tillämpas inte på byggnader som hör till en härbärgeringsrörelse, vilken drivs som näringsverksamhet, ej heller på byggnader som används för härbärgeringsverksamhet som enbart bedrivs i samband med gårdsbruk. (3.12.1993/1084)

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tar del av ovanstående redovisning och delger även kommunfullmäktige redovisningen för kännedom.

Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektören att lämna ett rättelseyrkande till Skatterättelsenämnden för ett pilotfall enligt ovanstående beredning.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

BESVÄRSFÖRBUD

Vad förbudet grundar sig på	Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning, utlåtande eller verkställighet, kan enligt § 112 kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet.
	Paragrafer 79-94
	Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom skriftligt rättelseyrkande enligt § 110 kommunallagen kan framställas över beslutet. (se instruktioner nedan under rättelseyrkanden)
	Paragrafer 78 Enligt § 5 Förvaltningsprocesslagen/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut. Paragrafer och grund för besvärsförbudet: -

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas, samt tid för yrkande av rättelse	Den som är missnöjd med nedan nämnda beslut kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmar. Myndighet hos vilken rättelse yrkas: Kommunstyrelsen i Sund Norra Sundsvägen 361, Björby AX-22520 Kastelholm Paragrafer: 78, 95-96 Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.
Rättelseyrkandets innehåll	Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26.09.2022

KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av en som är part eller kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att 1. beslutet tillkommit i felaktig ordning, 2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller 3. beslutet annars strider mot lag. Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn Paragrafer: - Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.
--	---

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn Paragrafer: - Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.
--	---

BESVÄRSSKRIFT

Besvärsskrift I besvärsskriften skall anges ändringssökandes namn, yrke, boningsort och adress - vilket beslut som överklagas - vilka ändringar som yrkas i beslutet - motiveringar till att beslutet bör ändras Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökande själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också yrke, boningsort och postadress anges. Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.
Inlämnande av besvärshandlingarna Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.